РІК IV. Почта оплачена гуртом. ЛЬВІВ, 17. СЕРПНЯ 1930. Porto zapłacone ryczałtem. Ч. 32.

ПРАВДА

ІЛЮСТРОВАНИЙ ЧАСОПИС

Виходить що тижня.
Адреса Редакції і Адм.:
„ПРАВДА“
Львів. вул. Кльоновича ч. 8. II. пов.
Телефон 4-48.

ПЕРЕДПЛАТА
в краю: Річно 12 зол.
Півріччно 6 зол.
Чвертьрічно 3 зол.
Місячно 1 зол.
За кордоном: Річно 2 ам. дол. або їх рівновартість.
Поодин. число коштує 20 сот.

АРЕШТУВАННЯ СВЯЩЕНИКІВ В БОЛЬШЕВІЇ

До найстрашнішої тюрми в Москві, що носить назву Лубянки, привезли 22 католицьких священиків враз з апостольським візитатором Бундраком з Надволжанщини та 3 католицьких і 4 православних священиків з минської округи. Усіх їх обжаловують в перешкоджуванні роботам „Союзу безбожників“.

НІМЕЧЧИНА ВІДКИНУЛА ПОЛЬСЬКИЙ ПРОЄКТ

Варшавський уряд одержав на днях відповідь німецького уряду на польський проєкт з 14 червня ц.р. Проєкт той домагався від Німеччини зниження мита на польські рільничі продукти. У відповідь на нього заявив німецький уряд, що такі мита він мусів позаводити з огляду на кризу німецького хліборобства і не вважає вказаним переводити на їх тему будь яких переговорів. Польська преса дуже незадоволена відповіддю Німців.

НОВА ПАРТІЯ В НІМЕЧЧИНІ

В Німеччині йде велика виборча агітація, бо вже 14 вересня ц. р. будуть там вибори до парляменту. Основано нову політичну державницьку партію Німеччини з осередніх і правих партій дещо схожу на польський Безпартійний Бльок. Метою цеї нової партії є угрунтувати республиканський устрій і недопустити до цього, щоби в парляменті перевагу одержали соціялісти.

НОВИЙ УРЯД В КАНАДІ

Канадійський премієр Мекензі Кінґ зложив на руки ґубернатора Канади димісію ліберального уряду, який програв останні вибори до парляменту. Місію утворення кабінету поручено консерватистови Беннетови, який має вже зложити присягу.

ЗАГОНИ „БІЛИХ“ В МАНДЖУРІЇ

ПАТ доносить, що в Манджурії проявили дуже сильну діяльність відділи „білих“. Вони нищать східно-китайську залізничу лінію, вбивають висших радянських урядників і сіють паніку в цілій околиці.

Недавно мали вони напасти на секретаря одного радянського консуляту в Китаю і вбити 12 радянських горожан.

Відділи „білих“, що сформовані з еміґрантів, узброєні в машинові кріси.

—o—

На Таворській Горі

Преображення Господне
(Гляди „Церковний календар)

Страшне положення села

Про це, кілько село, що черпає свої прибутки з продажі збіжжа, втратило через спад цін на хліборобські артикули, свідчить оцей підрахунок:

В 1917/8 рр. односкибний плуг міг собі хлібороб купити за корець жита. Тепер через спад цін збіжжа — цей самий плуг коштує майже три кірці жита — себто є трохи не тричі дорожший.

Ціна 10 кільоґрамів штучного погною (суперфосфату) зросла в цьому часі з 20 на 55 кґ. жита, поливаного горшка з 5 на 16 кільоґрамів, обуви з 1 кірця о 1926 на $2^3/_4$ кірця в 1930 р. і так усе, чого тільки селянин потребує.

Це порівнання вияснює нам усю грозу теперішнього положення в нас.

Більшість нашого народу живе з хліборобства. Ця більшість дістає за свою працю тричі меньше, як тому три роки. І меньше теж може купувати полотна, чобіт, сукна, знаряддя, книжок і т. п. Через це терпить і промисл і видавництва й торгівля.

Хоч інші сільські товари (пшениця, ячмінь, паша, овочі, набіл, яйця, дріб, зеленина, годівлі звірят) не впали так на цінах як жито, та й вони всеж таки подешевіли.

В село заглядає нужда.

Німецько-голяндська суперечка за мито

В останніх тижнях піднесла Німеччина, яка переходить також гостру господарську крізу, мита на ввожені в її границі рільничі продукти. Підвишкою тою затрівожилися сусіди Німеччини, які мали в ній добрі ринки збуту для господарських плодів, а в першу чергу Голяндія, що вивозила масово до Німеччини масло, сир і ярину. Голяндський молочарський союз візвав своїх членів не купувати молочарських машин та приладів в Німеччині, а голяндські промисловці погрожують, що як мито не буде відкликане, то вони позвільнюють всіх робітників Німців, що працюють у них. Це трохи налякало Німців і ось німецькі фабриканти внесли до уряду просьбу, щоби мито знизив. Але рівночасно з другого боку німецькі часописи закликають всіх до бойкоту голяндських молочарських виробів.

—o—

Большевицька відповідь Папі

Як закінчено XVI зїзд комуністичної партії.

Закінчення XVI зїзду комуністичної партії в Москві відбулося при прилюднім народнім „торжестві", яке уладжено з великою парадою. Головні вулиці Москви і цілий Кремль були освітлені, а на площах і в парках зорґанізовано народні забави, в яких мусіло взяти участь все населення червоної столиці. Найважнішою точкою тих торжеств був карнаваловий похід, який має на ціли кпини з релігії і церковних уряджень. З побережжа Кремлю спущено на ріку около 100 човнів украшених паперовими ліхтарнями. На кожнім човні були карикатури ікон, або фіґури святих. Ті карикатури представляли святих і духовенство в безстидних позах, щоб висміяти в очах населення християнську віру. На однім човні умістили большевики величезну карикатуру Папи. Той човен висадили відтак на середині ріки в воздух, а рівночасно розніся з висоти Кремлю з радієвого голосника оклик: „Це наша відповідь Папі, котрий хоче знищити пролетарську радянську державу"... „Торжество" закінчилося дефілядою безбожників, які станули відтак під церквами і співали сороміцькі пісні. Відділи безбожників ходили по Москві через цілу ніч аж до білого дня. (КАП.).

Охоронні засоби проти вибухів вулькану

В останному часі навістив, Полудн. Італію сильний землетрус, що викликав загальне співчуття для жертв катастрофи в цілім світі. Тому й цікаво довідитися, як радять собі інжиніри з вибухами вулькану на острові Джава. Вулькан Кльое положений у самім осередку найбільш урожайних просторів Джави. Переконалися, що вулькан вибухає реґулярно що 14 літ. У міжчасі він відпочиває і лиш димить. Тому то можна було з гори точно означити, коли наступить вибух. Перевели близші досліди над причинами так довгого відпочинку і переконалися, що причина того, це дуже повільне прибування води в озері, що находиться в кратері вулькану, а вибух наступає аж тоді, коли рівень води піднесеться до певної висоти!

Це озеро дуже велике і має сотки квадратових кільометрів поверхні, а глибини його не можна було навіть змірити. Треба було найти в стіні вулькану таке місце, в котрім можна булоб пробити отвір в роді тунелю, щоби рівень води в озері був все однаковий, а вся зайва вода, щоб випливала отвором на зовні і в той спосіб зовсім не булоб вибухів.

Коли всі обчислення були готові виявилося, що тунель має бути довгий на 1,600 метрів. Трудноші при пробиванню тунелю були величезні. Треба було спровадити відповідні матеріяли й машини, а опріч того був страшний брак робітників. Треба було вибудувати зубату залізницю внутрі кратеру, яка вела майже прямовісно на поверхню землі. Кілька разів натрафляли в дорозі на горячі жерела, від котрих була така горяч, що мусіли в тих місцях занехати всяку працю. Працю утруднював дим і лява, яка ще плила місцями. Та найгірше давався інжинірам в знаки переполох, що дуже часто повставав серед робіників. Часто бувало таке, що коли інжиніри приходили ранком на терен праці не заставали там ні одного робітника. Всі робітники повтікали ще до приходу інжинірів, бо їм здавалося, що вулькан вже вибухає. Та всі ті трудноші поборено, тунель прокопали і вулькан від тої пори не вибухає.

Величезні маси води, що випливають з тунелю, служать до порушування машин, що витворюють електричну струю.

„Дешево продам острови"

На днях появилося в анґл. часопису — «Дейли Телеґраф» оголошення під таким наголовком. Є це два острови з архіпеляґу Багама. (Громада островів на Атлянтійськім Океані біля берегів Америки. На однім із цих островів висів у 1492 році Христоф Колюмб, коли відкрив Америку. Цей острів назвали островом Спасителя — Сан Сальвадор). В тім оголошенню продавець вихвалює урожайність тих островів і твердить, що там нема ніколи недуг. На тих острівцях живе около 300 мешканців переважно муринів. Власник заявляє, що там нема ні диких звірів, ні вужів ні навіть комарів. Це просто літнище, а не острови. Дуже добре ростуть там коноплі і кокосова пальма. Теперішний власник осів там перед 14 роками. Він обїхав спершу цілу землю, щоби собі найти відповідну місцевість. Найбільше припали йому до вподоби Західні Індії і тому то він вибрав собі ті острівці, на котрих тоді ще ніхто не мешкав. З початку жив він враз з жінкою у колибі покритій кактусовими листями і сіяв коноплі і садив кокосові пальми. Згодом родилися у них діти і вони побудовали собі гарний дім, завели електричне світло, а до роботи спровадили собі муринів. Колиж діти підросли треба було їх образувати. Новочасний Робінзон вислав жінку з дітьми до Анґлії а сам вступив до державної служби в Калькуті і тому хоче продати острівці, бо нема кому на них господарити. За оба острівці жадає 4 тисячі фунтів стерлінґів. Ціна як за два острови не велика.

—o—

Релігійні звичаї

Народні звичаї це одна з тих прикмет, які відріжняють один нарід від другого, але це заразом щось таке, що помагає лучити міліони одиниць в одно ціле, в один нарід, в націю. Колись в давнину, коли одиниця, поодинока людина, була так мало самостійна і коли значіння мала щойно людська спільнота, громада, загал, тоді значіння звичаю було багато, багато більше ніж сьогодні. Звичай це була та стежка витоптана, котрою йшли покоління за поколінням. Не хтось перший її витоптав, ані не другий — але сотки, тисячі.

Звичай повставав тому, що на протязі довшого часу люди однаково думали й почували, що, як кажуть, була в них дума і воля єдина.

Три є головні джерела народніх звичаїв: родина, праця і релігія. Та лиш про це трете джерело буде тут бесіда, про те, як релігія і звичай тісно лучилися колись і як тісно лучаться вони й сьогодні.

Може дехто й глузує собі нині з народних релігійних звичаїв, може насміхається з далеких прощ до відпустових місць, зі свячення зілля й землеплодів та овочів. Це нехибний знак, що той чоловік не знає, не розуміє душі народу й не має пошани до його духовного життя. Такий поверховний глядач бачить у народнім релігійнім звичаю тільки може забобони й пересуди. Він чується вищим від «товпи» й тому він над нею насміхається.

Та пригляньмося уважно релігійним звичаям, подумаймо трохи і побачимо щось інше, ніж цей глузуючий «вільнодумець».

Нарід як збірна одиниця потребує більше зовнішних форм, щоб уявити собі релігійні події й таїнства ніж поодинокий чоловік. Релігійний звичай неначе заставляє нас до релігійних дійств: молитися в означені пори дня, постити, добро чинити, святі дні шанувати. Тож релігійний звичай є по перше природним виразом народньої побожности.

Що більше, релігійний звичай ту побожність виносить із церкви у щоденне життя. Дитина якогось міського робітника, в якого домі нема релігійних звичаїв, є побожна хіба тільки на Богослуженню в церкві. Дома вона не переживає нічого релігійного. Але на селі дитина звичайно живе ще у віруючім оточенню, немов у релігійній атмосфері. Там дитина є в масі, тут у громаді. Яка є ріжниця між масою а громадою? Маса тим ріжниться від громади, що нема в неї якоїсь осередної точки. Тою спільною осередною точкою в громаді є віра.

Церква супроводить своїм благословенням ціле життя народу. Пригадаймо, що церковний рік це немов наглядне представлення історії спасення людства. Через релігійні звичаї Церква остає немов у постійнім зіткненню з народом. Звичаї при хрещенню, вінчанню й похоронах мають суспільне значіння. Чиж нпр. спільна процесія за тілом помершого не причиняється до злагіднення ріжниці між станами?

Релігійні звичаї це звязь попередніх поколінь з наступними. Ось тут у тій церкві на тім самім місці молився колись мій прадід, дід, батько, і молитися буде по мені мій син, внук і правнук. Цю віру й цей християнський звичай, що дістав я від моїх покійних предків, я маю передати прийдешнім моїм нащадкам. Чиж не є це кріпка звязь поколінь?

А як украшують релігійні звичаї наше життя. Подумаймо, яке безнадійно сіре булоб життя народу без релігійних звичаїв Різдва, Великодня й інших свят. Як виглядалиб без релігійного звичаю народні весілля, чи похорони. Ціла краса життя щезлаб відразу.

Тому шануймо релігійні звичаї, як шанує їх сама Церква.

Бо тільки там цвитне релігійний звичай, де є внутрішна єдність. А що релігійність це не тільки справа одиниці, але також справа родини, громади й народу, то релігійний звичай житиме в народі так довго, як довго цей нарід є щиро релігійний.

ВКУЧИВСЯ ЇМ!

Віденські часописі подають, що внутрі анґлійської лейбур партії йде сильна аґітація за усуненням Мек Дональда з чолового місця в тій партії та віддання його Гендерсонові. За причину подають, що Мек Доналд не поправив досі ані трохи загально анґлійського безробіття. Якби на місце Мек Доналда прийшов Гендерсон, то це булоб знаком, що лейбур-партія радикалізується.

РЕЛІҐІЙНА МІЖУСОБИЦЯ В ІНДІЯХ

В містах Сукур і Гідерабад в Індіях прийшло до вуличних бійок між Індусами буддійської віри, а музулманами. Індуси-буддійці понищили богато склепів та мешкальних домів музулман. Бійки припинила аж поліція, стріляючи до товпи, причому в Сукур вбито 12 і ранено 150 осіб а в Гідерабаді вбито 5 і ранено 97 осіб. Крім того богатьох демонстрантів арештовано.

ПРИГОТУВАННЯ ДО БАЛКАНСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

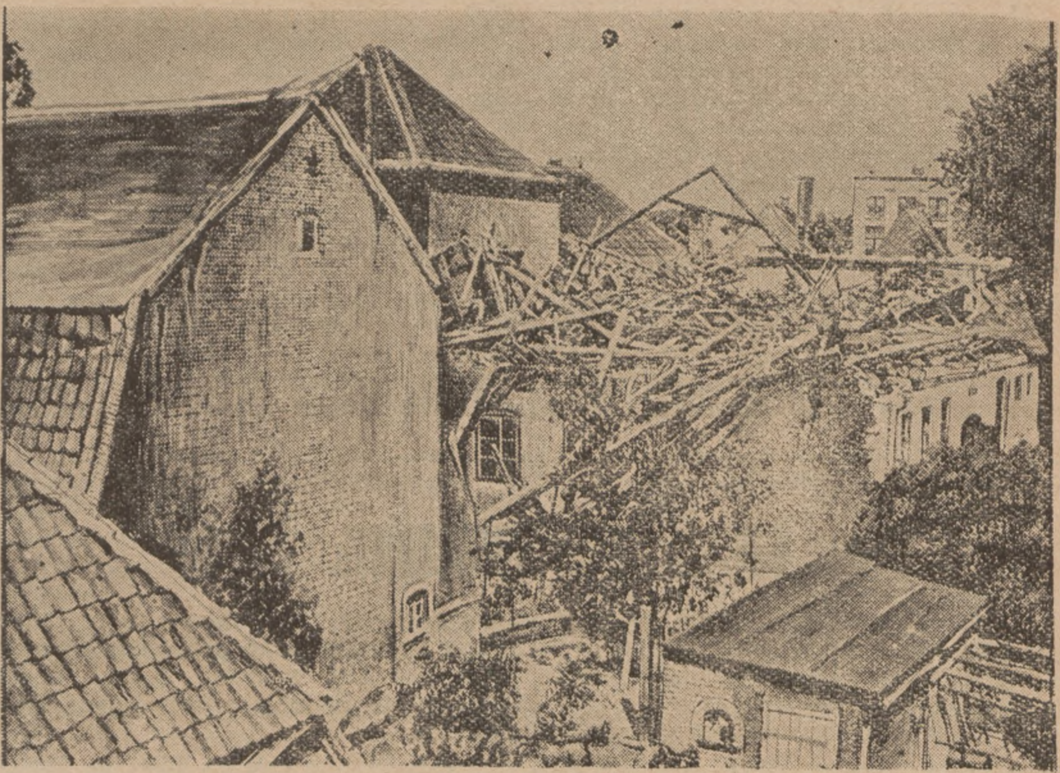
З Атен доносять, що там ідуть приготування до 1-ої балканськ. конференції. Та конференція малаб початися 5 жовтня ц.р. В конференції возьме участь 30 делеґатів балканських держав, представники Союзу Народів та Міжнародного Уряду Праці. Завдання конференції виробити плян союзу балканських держав та заложення спільного балканського банку.

ОБСТРІЛ АМЕРИКАНСЬКОЇ ФЛЬОТИ

Китайські відділи комуністичні в Чанґ-Ча обстріляли американське военне судно і ранили одного моряка. На це відповіло судно гарматним огнем і приневолило комуністів до відступу.

—о—

БУРЕВІЙ У НІМЕЧЧИНІ

Деякі околиці півн. зах. Німеччини навістив в останніх днях дуже сильний буревій. Буревій наробив велитенських шкід і спустошінь, найбільше в місцевости Мельдорф. Буревій знищив там 50 домів і повиривав із корінням старі дерева. На щастя з людей не згинув ніхто.

На образку бачимо знищене село Мельдорф.

Большевицько-анґлійські переговори не вдалися

Як ми вже писали, большевики починають у торговлі тратити ґрунт під ногами. Америка не дуже хоче з ними торгувати, Німеччина відріклабся, але зобовязалася договором і додержує слова, хоча воно її солено коштує, а з Анґлією теж не ведеться большевикам.

Та большевикам дуже залежало на тім, щоби в Анґлії мати бодай приятеля по торговлі і вони приставали вже навіть на таке, що будуть сплачувати давні царські довги, позатягані в анґлійських банках. Торг в торг і врешті обі держави погодилися на отворення комісії, що велаб передвступні переговори та намітила докладно пляни й програму майбутньої конференції в справі довгів (бо щойно після того, як та конференція випалаб, малиб говорити про торговлю з большевиками). Большевицькі делеґати виїхали з Москви, задержалися на кілька днів у Берліні та прибули до Льондону. Але вже на перших сходинах комісії большевики почали ставити до Анґлії домагання, щоби вона знов заплатила їм відшкодування за „убитки від інтервенції“, то є за вмішування в часі революції. Анґлія на те не хоче згодитися. Після того наради перервано, а комісії большевиків доручено негайно опустити Льондон.

Отак—ще одна невдача. Світ починає розуміти, що з большевиками не можна говорити, як з державою і не дуже хапається за їх приязнь.

—о—

В КОТРИХ КРАЯХ НЕМА ГОСПОДАРСЬКОЇ КРИЗИ

Німецький інститут для дослідів господарських конюнктур оголосив недавно, що дотепер не відчули господарської кризи лише: Данія і Швеція, відтак Франція й Ірляндія, а з поза европейських країв Чіле і Нова Зеляндія. Причини цего відмінного розвою конюнктури є ріжного роду. Ціни експортових продуктів частинно впали менше, ніж ціни імпортованих товарів. Внаслідок того сила купна внутрішного ринку зросла. Це відноситься передовсім до країв, що експортують свої годівельні продукти, а саме: Данія, Ірляндія і Нова Зеляндія. У Франції, Швеції, Норвеґії і в Чіле великий доплив капіталів з власних засобів (головно у Франції і Щвеції), або з зовні (нпр. Чіле і Норвеґія), так далеко посунув розвій господарського життя, що міжнародні тенденції ослаблення конюнктури не могли ще дотепер там виявитися.

Панамський канал буде затісний

Панамський канал викопали в Середущій Америці, щоб кораблі могли плисти з Атлянтійського Океану, що обливає східні береги Америки на Тихий Океан, що є дальше на захід від Америки. Будували його дуже довго, до публичного вжитку віддано щойно в 1914 р. Смуга землі, що його отoчує, належить до Злуч. Держав Півн. Америки.

Американські інжиніри стверджують, що незабаром настане час, коли панамський канал буде за тісний для кораблів. Губернатор тої округи твердить, що це настане в 1960 р. і якщо людство не візьметься до його побільшення, то вже в 2060 р. літ отже рівно в 100 літ пізніше кораблі не зможуть протиснутися через канал. На основі тих тверджень американський конґрес рішив вибудувати велику греблю на ріці Шеґр. Таким робом витвориться запас води віддалений від каналу на 15 анґ. миль, а до р. 1940 можна буде поширити канал аж до тих околиць. Опріч того мають вибудувати коштом 20 міл. фунтів стерл. другу лінію шлюз побіч давної. Нинішні шлюзи не вистарчають вже для новітніх кораблів-велитів. Аж після збудовання третьої лінії шлюз можна буде щорічно перепускати через канал около 100 міліонів тон.

Що пишуть про здоровність Европи

Шістьдесятьлітний учений лікар др. Курт Гамель, предсідник здоровного відділу в Берліні, подав нещодавно такі дані про здоровність Европи.

В 1880 р. пересічний вік людського життя був 37 літ, а тепер піднісся до 57 літ. Значиться на загал тепер жиють люди 20 літ довше як перед 80 роками. Він приписує це тому: а) чим дальше батьки й матері більше дбають про лікування недужих дітей і так тепер меньше дітей умирає в перших роках життя; б) проти більшости діточих недуг винайшли вже певні ліки й так більше дітей рятується від смерти; в) дорослі люди, коли занедужають, частіше радяться в лікарів і лічаться так, як учить сучасна медицина (наука про недуги та їх лічення) й держаться приписів лічення.

Це булаб для нас радісна новина, та він подає зарaзом дані, з яких бачимо, що населення Европи зменшується. Перед 80 роками на 1000 мешканців родилося 40 дітей, перед 25 роками вже лиш 35, а сьогодні вже лиш 18. Так за 80 літ народження дітей зменьшилося на 55 відсотків. І хоч наука допомогла людям у продовженні життя, та зате зменьшення народин дітей наробило европейським народам великих шкід. Можна сказати, що Европі грозить постепенне вимертя.

Др. Гамель і другі пишуть, що головна причина тут загальна нужда. Та що бачимо в дійсному життю? Бачимо що в народів, які живуть у родючих, богатих у земні скарби країнах, в богатих містах і селах, у богатих родинах родиться мало дітей. Бачимо, що населення богатих міст, сіл і країн збільшується не народинами, а пришельцями з інших сіл, міст і країн. Бачимо, що люди кидають убогі околиці й заселюють богатші країни, а не на відворот. Знаємо з історії, що на богатих землях вигинули старі народи, а на їх місце прийшли інші з убогих земель.

Виходить, що годі вважати вповні вбогість причиною вимертя народів. Правдива причина це зіпсуття обичаїв, занепад родинного життя. Сповнюється на народах Европи евангельський суд: „Неплідне дерево вирубається та спалиться в огні".

Нові большевицькі клопоти в Америці

Большевицькі пароплави наладовані деревом для американського паперового промислу стояли якийсь час у пристані, бо уряд не давав дозволу на виладування, оправдуючи свою заборону тим, що большевики використовують примусову працю при лісових роботах. Одначе свою заборону американський уряд дуже скоро змінив і таки позволив дерево виладувати. Большевики побідили при помочи амер. демократичної партії, яка натиснула під впливом паперового короля на уряд, щоб дав дозвіл.

Тепер виринає нова справа, яка наробила большевикам великого клопоту, а саме Еквітабль Трест, що в спільці з одним банком давав большевикам кредити, тепер кредити дуже ограничив. Сума кредитів, уділених дотепер большевицькій торговлі виносила 6 міліонів долярів. Причини, а також розміри ограничення кредитів ще не відомі. Після дотеперішних вісток виходилоби, що кредит для большевицької торговлі не перевисшить доходів, які мали Американці з кредитових операцій з большевиками.

А що це одиноке жерело звідки Амторг черпав дотепер кредити, то рішення банку і тресту завдало Амторгові важкий удар.

НАЙБІЛЬША ГРОШЕВА КАРА В ПОЛЬЩІ

Аптикар Ханаховіц в Лодзі замовляв в державних фабриках спірт нібито для виробу ліків і опісля продавав його жидам. Тепер Ханаховіца прилапали на тому обманстві і присудили йому 11.245 зол. кари.

ДОЛЯ Б. РОСІЙСЬКОЇ ФЛЬОТИ

Останні царські пароплави, а то 5 торпедовців і 1 шкільний, продав французький уряд в порті Бізерті на ліцітації. На тих пароплавах прибули були до Франції останки армії Вранґля. Тепер уряд продав їх, щоби мати хочаб частинне покриття видатків на удержання вояків Вранґля у Франції. Купці, що покупили пароплави, зобовязалися в контракті знищити й розібрати їх і отак останні свідки царської могутности на морях підуть „на шмельц".

ХАРЧЕВА КРИЗА В БОЛЬШЕВІЇ

З Москви повідомляють, що заграничні кореспонденти ріжних часописів в тому місті звернулися до уряду з проханням о дозвіл довозити харчі зза границі, бо в Москві годі щобудь дістати. Нач. відділу преси в комісаріяті закордонних справ, Аренс, обіцяв прихильно полагодити ту просьбу. З окрема рада наркомів розважувала на осібному засіданню справу харчевої кризи міст. Комісар рільництва Яковлев жалівся, що ні „куркулі" ні селяне не виконують наказів радвлади що до достави рільних продуктів до міст і домагався приноровлення до них гострих репресій.

РІЗНЯ В КИТАЮ ТРЕВАЄ

На приказ губернатора провінції Гонан щоденно відтинають голови 250 комуністам. Знову комуністи оповістили що будуть мордувати всіх своїх противників у віці від 15 до 35 літ. При заняттю комуністами м. Чанґ-Ча згинуло 1000 мешканців, богато домів зруйновано, спалено також 60 домів, що належали до чужих місій.

ЗАМАХ НА БЕСІДОВСЬКОГО?

З Парижа пишуть, що на Бесідовського, котрий, як відомо, висвітлив богато неприємних для большевиків справ зробило ondi париське ГПУ замах. Саме коли Бесідовський їхав з товаришем автом, наїхало на нього ззаду друге сильне авто. Самохід Бесідовського розбився, його товариш і він дуже покалічилися. В подібний спосіб розбили кілька днів тому перед тим замахом париські чекісти авто ген. Міллєра, що проводив емігрантами після схоплення ген. Кутєпова, але ген. Міллєр вийшов з катастрофи цілo. Є це видно новий спосіб большевиків на своїх ворогів.

НАЙБІЛЬШИЙ ГОДИННИК У СВІТІ

Після землетрусу в Мессині, відбудовано катедру з вежею, на якій умістять найбільший вежевий годинник. Вежа катедри буде висока на 40 метрів, а з огляду на часті землетруси, що вже раз її знищили, буде так збудована, що видержить навіть найсильніші землетруси. Годинник який на ній буде, має бути правдивим чудом світа. Він буде виконаний після взорів старих вежевих годинників.

—o—

КАСА ГОДИННИК

В Югославії придумав С. Рендулич касу, що дзвонить, коли в неї не покласти динара (югославянський гріш). Ця каса служить заразом як годинник. Накручується її саме так, що вкладається в неї динар що дванацять годин. Коли цього динаря не покладуть, так вона дзвонить десять хвилин. Такі малі каси дуже придатні.

НЕПИСЬМЕННІ В СТОЛИЦЯХ СВІТА

В Газі уложено статистику неписьменних усіх столиць світа. Найліпше виглядає Берлін, що має лиш 0.43% неписьменних, зараз після нього йде столиця Чехословак'ї Прага, що має трохи більше як ½% (0.69%). Найгірше стоїть зміст столиця Персії, Тегеран, у якому є аж 82,17% т, зн. що на кождих 100 мешканців лиш 13 осіб вміє читати і писати, а решта темний нарід.

КРАДУТЬ ЯК КРУКИ

ПАТ доносить, що в Берліні поліція арештувала недавного ґенерального директора большевицького „Росстрґу", (російської торговлі) Самойлова. Арештувати його мали на домагання радянської торговельної місії, яка його обвинувачує у крадежі 20 тисяч долярів.

ЛЮДИНА З 13 ДОКТОРАТАМИ

Коли у нас хтось довше студіює у вищих школах, то такого називають залізним студентом і сміються з нього. А вже щоби хтось студіював 40—50 літ — то це нечувана річ.

Однак в Америці і те можливе. Перед тижнем вмер в Ню-йорку 78-літній Кулинкемп, а той дійсно заслуговував на назву найстаршого студента світу. Кулинкемп був продовж 60 літ безустанку студентом університету Колюмбія. Небув він однак „залізним правником" тому, що був лінивий, або що любив веселе студентське життя. Він любив дійсно саму науку і на протязі 60 літ студій здав 13 ріжних докторатів. Товариші Кулинкемпа називали його ще крім того „доктором безустанних студій".

Очевидно, на такі довгі студії Кулинкемп міг собі дозволити; його родичі були богачами і він не потребував так швидко добиватися до хліба, як наші студенти. При тому дозволяв собі Кулинкемп на подорожі і не було в Америці університету, на який би він на протязі своїх шістьдесять літніх студій не вписався.

НАЙДОВШИЙ ТУНЕЛЬ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ

Перед кількома днями скінчили пробивання найдовшого тунелю в Чехословаччині. Він йде попід гору Брадльо і є довгий на 3 км. 30 метрів. Тунель називатиметься тунелем Масарика. При будові того тунелю зужито 900 вагонів цементу і 90 вагонів динаміту.

Розділ державного майна в Европі

Згідно з обчисленями Дрезденського Банку, з загально передвоенного державного майна Европи, вартість якого обчислено 1.600 міліярдів, одна восьма частина його підлягла змінам щодо державної приналежности.

Бувша Росія стратила 50 міліярдів, з чого до Польщі відійшло майна на 37 міліярдів, до держав балтійських — на 10 міліярдів і до Румунії — на 4 міліярди. Австрія, що перед війною мала майно, яке обчислено було в 120 міліярдів, утратила його на 100 міліярдів, з якого дісталося Чехословаччині 45—47 міліярдів, Польщі—14 міліярдів, Югославії — 14-15 міліярдів, Італії — 3-3,5 міліярдів і Угорщині - 13 міліярдів. Німці зі свого маєтку, який був обчислений на 300 міліярдів, утратили 10 відс., а саме: відійшло його до Польщі на 17 міліярдів, до Франції — 10 міліярдів, решта до Чехословаччини, Данії, Литви, Бельгії та Данціґу.

—o—

Як поводяться з дітьми дикуни

Богато в нас говорять і пишуть про варварство первісних народів. Та коли безсторонно порівняти дикунів із цивілізованими народами, то частіше таке порівнання вийде на некористь білої раси.

Дуже повчаюче є тут відношення цивілізованої й дикої людини до дитячих провин.

Білі люди карають нераз дуже жорстоко дітей за найменші провини. Зате майже всі дикі народи визначуються великою любовю до дітей і лагідністю.

Австральські племена взагалі не знають що це кара за дитячі провини. Найбільшою карою в них лагідне й повне доброти напімнення нечемної дитини батьком. Коли дитина зробить якусь шкоду сусідові, батько платить за шкоду без спротиву.

Також і народи півночі Ескімоси й ін. визначуються небувалою лагідністю до дітей. Тільки Ґренляндці вживають гострої кари в одинокому случаю й то супроти кількамісячних дітей. Коли дитина розкричиться й мати не може її зацитькати, кладе дитину на сніг і лишає на морозі так довго, аж не перестане кричати. Такої кари вживають навіть при 30 степенях морозу й на диво вона зівсім не шкодить здоровлю дитини.

У племен на Алясці не тільки, що не знають якоїнебудь кари на дітей, а й не буває, щоб батько-мати сказали дитині якесь лихе, згірдне слово.

Ідеальними бат. ками й матерями є червоношкірі в Північній Америці, що тільки виїмково бють дітей.

Звичайною карою є напімнення, а коли діти надто вже доказують, мати обливає їх студеною водою, щоб так успокоїти їх.

У всіх індійських племен бити діти вважають поступком, що упідлює гідність і дітей і батьків. У деяких племен мастять дітям за кару лиця саджею, або не дають їм кілька днів їсти їх улюблених страв.

Також і в африканських народів бють дітей дуже рідко. Там найчастішою карою є оповідати нечемним дітям казки про страхи та духів.

Тільки в деяких племен у західній Африці є досить нелюдська кара, як прим. натирання очей їдким перцем, або всаджування нечемної дитини в кіш, наповнений червоними мурашками.

Коли порівняємо відношення білих народів до своїх дітей, де строге биття є майже звичаєм, а часто переходить аж у звірськість — то треба признати, що так зв. дикуни нераз куди культурніші від „культурних" народів.

Запаси золота

Міністерство Злуч. Держав оголосило, що на цілому світі існує запасів золота на суму 10 міліярдів 291 міліонів долярів. Найбільшу частину того золота бо 37,9 відсотків, посідають Злуч. Держ. Америки.

Далі ідуть: Франція—15,87%, Анґлія —6,91%, Німці—529%, Японія 5,2 і т.д. Коли перевести на доляри то золота мають: Злуч. Держ. Америки — 3 міліярди 900 міліонів, Франція—1 міліярд 633 міліони, Анґлія—711 міліонів, Німеччина—544 міліонів, Японія—542 міліони, Арґентина - 433 міліони, Італія — 273 міліони. У відношенню до кількости населення найбогатшою є Арґентина, де на кожного громадянина випадає золота 40 долярів, далі йде Франція—39 долярів, Америка—32 дол., Анґлія—15 дол.

Цікаво, що, поминаючи невелику кількість золота на кожного мешканця в Анґлії, валюта її є найдорожчою, натомість Франція, посідаючи великі запаси золота, має дешеву валюту.

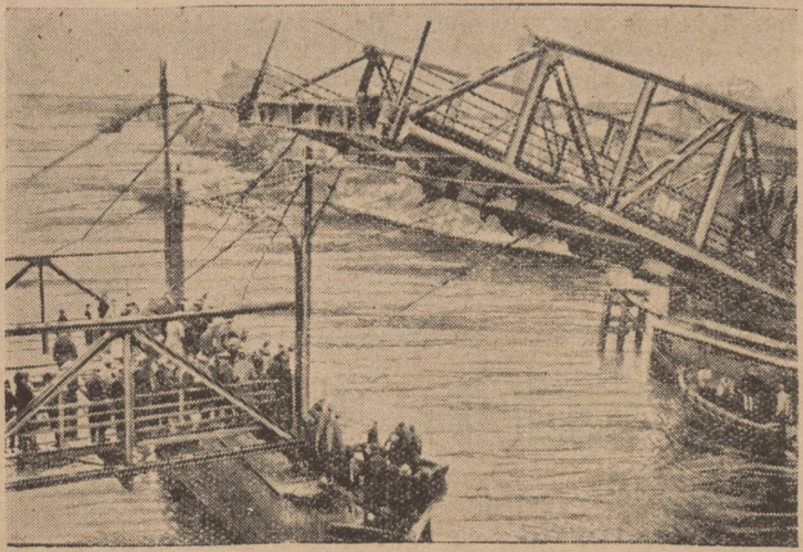
КІЛЬКО КИСНЯ ПОТРІБНО ЧОЛОВІКОВІ

Підчас спочинку чоловік потребує 15-20 літрів кисня на годину. Підчас праці кількість кисня побільшується на 4-6 разів відповідно до роду праці.

50 ЦИСТЕРН РОЗБИЛОСЯ

На залізничому шляху Букарешт—Констанца наїхало на себе два тягарові поїзди, причому розбилося 50 цистерн з нафтою. 5 залізничиків втратило життя.

Трамваєва катастрофа в Буенос-Айресі

В столиці Аргентини Буенос-Айрес сталася страшна катастрофа з трамваєм. Трамваєвий віз, в котрім було повно робітників, упав підчас їзди з отвореного рухомого мосту до ріки Куєльо. Хоч моторовий завчасу побачив, що середня частина мосту піднесена, але гальма затялася, трамвай виїхав на піднесену частину мосту, а відтак упав до ріки. Шістьдесять людей згинуло, а тільки троє виратувалося. На образку бачимо міст після катастрофи. Ратункові човна перешукують дно ріки.

—o—

Тіснота мешкань у Москві

Московська мешканева комісія виготовила звідомлення для вищої влади, що дає ярку картину недостачі мешкань у Москві. Як типовий примір описує колишнє велике мешкання царського тайного радника, в якому тепер живе десять родин, разом 27 людей, що належать до ріжних шарів і звань: чотирох ремісників, 1 архітект, два крамарі, 1 професор, 1 управитель радянського тресту і т. д. Щоб сяктак удержати лад у мешкані, рішено по кількох невикритих крадіжах, що кожного дня інший наємець має стояти на сторожі й берегти власности ріжних мешканців.

—o—

ЛЕТ АНҐЛІИСЬКОГО ПОВІТРЯНОГО ВЕЛИТА

Англійський воздухоплав „R 100" прилетів на днях з Англії до Канади. На покладі кермовика 44 особи. Командантом його є начальник повітряної ескадри Бут. Кермовик мав перелетіти віддаль 3.342 км.

Він віз з собою 30 тон вантажу. Подорож обчислена була на 3 дні. Харчів забрано на 5 днів. Дорогу до Канади відбув він без жадного випадку в несповна 3 днях кермовик „R 100" збудова після найновіших досягнень техніки. Підчас пробних летів розвивав він скорість 81½ км. на годину Довгий він на 799 стіп, високий на 133 ст. Має він 6 найновіших двигунів Роль Ройс Кондор, яких загальна сила виносить 3.900 коней.

ЯК ДОВГО ЖИЮТЬ ЛЮДИ В ПОЛЬЩІ?

Головний статистичний уряд зложив статистику того, як довго жиють люде в Польщі в порівнанні з другими країнами.

Як виходить з тої статистики, то на 1000 людей в Польщі доживає 60 р. життя всього 72 людей. Під тим оглядом стоїть Польща майже на останньому місці поміж державами світа і уступає тільки Большевії, в якій на тисячу людей 67 є 60-літніх. Інші країни мають 60-літних старців далеко більше: Франція 137, Швеція 120, Англія 94, Злучені Держави 75 на 1000 людей.

Годиться при тому згадати, що кількість старих людей залежить від умовин життя, гігієни і добробуту в державі. А з того виходилоб, що Польщі є під тим оглядом гірше, як у других країнах.

К. Л.

ДО ХРИСТА

Шукає Бога...

Сидить у малій кімнатці молодий мужчина. На колінах у нього розвинений пергамин. Та він у цій хвилині не читає його. Спер голову на праву руку, задумався...

Думки його линуть далеко, далеко в Самарію, в родинне місто Сіхем, що теперечки зветься Флявія Неаполіс.

Гарні часи, любі часи! Не довго тривали. Батько завважав, що син охочий до наук і талановитий і найняв йому вчителя Грека. Жадне знання хлопя кинулося з жаром до криниці наук і черпало з неї повними пригорщами. Вскорі вже старий учитель не мав чого вчити малого хлопця:

— Йому треба в Атени, там криниця знання, там він заспокоїть свою спрагу.

І батько не жалів гроша післав хлопця в Атени до свояків:

— Учися там та принеси славу нашому родови — так пращав сина батько, коли виправляв його в Атени.

І юнак не марнував часу. Вишукав собі вчителів і вчився.

Одна думка ще з малечку не давала йому спокою:

— Як воно, що кожен нарід почитає іншого бога, ба й багато богів, кожний свойого бога, чи своїх богів уважає правдивими, а всіх інших ложними. Чийже Бог правдивий, чия віра правдива?!

Правда, чув він від якогось фільософа, що Бога нема, що він видумка людська. Та він таки в очі сказав йому, що це неможливе, що хтось мусив дати початок світові та хтось мусить кермувати ним. Це тільки глупота людська й може зарозумілість твердить таке, що світ сам із себе взявся і не має ніякої цілі ні призначення, що людина має тільки жити й уживати.

І задумався молодий мужчина:

— Та як воно є справді?

Тільки вір, а що віра то інша наука, інакші правди голосить, інакше розуміє, інакше виясняє божество. Де ж правда? Блукаєшся серед тих усіх вір і їх наук мов у густому пралісі.

Ось хочби тут у Греції. Ріжні фільософічні школи, кожна на свій лад виясною і повстання всесвіта й лад у ньому й ціль життя людини.

Питаєшся в них, у цих усіх фільософів і бачиш, що всіх їх огортає роспука, безнадія й не має їм спокою. Стоїки*) блукаються на шляхах Плятона, а Плятоніки на вулиці Епікура.**) Вибирають уже з кожної науки, це що їм видається найбільш правдиве, та всіх їх наук один кінець, всі їм міркування кінчаться одним болючим питанням: «Де правда, де Бог?».

Шукати, шукати правди, шукати Бога, та як, та де? — мучився ум молодого мужчини.

Вкінці підвівся й сказав собі:

— Треба перейтися.

І вийшов повагом із хати.

Над морем.

Перейшов вузкі вулички та завулки міста і подався над море. Любив сидіти

¹) **Стоїки:** грецькі фільософи, вважали дослід основою всякого пізнання. Найвищим добром уважали чесноту й постійний спокій душі, найбільшим лихом гріх. **Плятон:** (427—348 до Христа) грецький фільософ, ученик Сократа — його науки й його вчителя були найблизчі християнській вірі з усіх наук — він учив, що є один Бох дух, що сотворив увесь світ — **Плятоніки,** фільософи, що опиралися на його науці.

²) **Епікур:** (340—271 до Хр.) грецький фільософ, навчав, що все на світі отже й люди складається з дрібненьких частиночок (атомів) й що уних є теж передумови духових прикмет людини. Найбільшим добром людини вважав щасливість у житті.

НАРАДА ПРОВІДНИКІВ ІНДІЇ В ТЮРМІ

На домагання віцекороля Індій має відбутися в тюрмі, в якій сидить Ганді, нарада всіх приарештованих провідників індійського руху. В нарадах возьме участь Ганді, посли Сапру і Гайкар та Негру з сином. Два останні находяться в тюрмі в Агменабаді і їх перевезуть під ескортою до тюрми в Пун, де перебуває Ганді. Англійські політичні круги сподіються, що на цій нараді западуть важні й ділові рішення відносно недалекої англійсько-індійської конференції при „круглому столі".

16 КІЛЬОМЕТРІВ НАД ЗЕМЛЕЮ

Професор фізики на брюксельському університеті Піккар задумує при кінці ц.м. піднятися на окремо в тій цілі збудованому воздухоплаві на висоту 16 тис. метрів (досі рекорд висоти виносить 12 тис. м.) і поробити там атмосферичні досліди. Повітреплав буде збудований з імпреґнованої кавчуком бавовни та шовку, а проф. Піккар робитиме досліди в ґондолі, що матиме вид великої алюмінієвої кулі з 9 вікнами. Промір повітреплаву виноситиме 30 м., ґондолі 2·10 м. В 75 мінутах повинен проф. Піккар піднятися на висоту 14 тис. метрів. Така виправа може скінчитися смертю проф. Піккара, але він заявив, що для науки готов її понести.

ЯК АМЕРИКА КУРИТЬ?

В 1929 р. викурили Американці, як виказує статистика 119 міліярдів 38 мілїонів папіросок (13 міліярдів більше як в 1928 р.). На одну особу припадає в тому році близько 1000 папіросок.

Як довго живуть звірята

Черепаха, що дожила 200 літ.

Загально думають, що звірята живуть довше від людини. Тимчасом докладніші досліди виказали, що тільки чотири роди звірят випереджують лю-

---

над морем. Любив глядіти в безмежний краю водну площину й небозвід. Здавалося нема кінця, краю не має цим водам. Любив глядіти, як воно филює, то спокійно малими рівними филями то збуриться й кидає буруни як гори.

Тоді нераз приходило йому на думку, що людський дух такий як це море. Ось він спокійний, зрівноважений, вдоволений, аж тут якась думка стрівожить його, як той вітер море й уже в душі ціла буря, нераз може й страшніша як та на морі.

І тепер сів він над морем і глядів на спокійні филі. Недалеко від берега плив молодий рибалка з сітями в невеликому човні.

Думав молодий мужчина:

— Безкрає море, та й глибоке й багато криє в собі тайн. І знов, що це так само, як і душа людська. Ось рибалка запускає в море сіти й щось не щось попадеться йому в них. Та яка це дрібничка проти цього, що море криє в собі. Так воно й із душею. Незглибима вона, як море. Шукаєш тайн її і нераз вже тобі здається, що маєш їх, що відкрив тайни. А потім побачиш, що це тільки манісінька частиночка всіх тайн душі, такісінько, як ось та рибка, що її виловить рибалка з моря, а може й ще меньша.

Нараз молодий мужчина почув чиюсь руку на свойому рамени.

Здрігнувся й оглянувся. Побачив за собою старця, що легко всміхався до нього.

— Задумався, що? — каже сивобородий старець із семітським виглядом. — Над морем добре думати. Колись і я осьтамечки сідав тут і думав над ріжними справами, над питаннями ріжними! Думав про Творця всесвіта, про всемогучого Бога.

Молодий мужчина аж стрясся:

— Про Бога — закликав живо — про Бога? Ти також шукав його?...

А старець:

— Ні, я не шукав Бога, я вже з малечку знав його. Мене з малечку вчили, що є один Бог, що сотворив увесь цей світ. Я Жид, а Жиди, як певно знаєш, не покланяються божкам, витесаним з дерева чи з каменя, або вилитим зі срібла чи золота. Ми віримо в одного невидимого Бога, Творця землі й усего, що на ній є, Творця сонця, місяця й зір на небі.

Молодий мужчина підніс голову:

— А відки ти це все знаєш?

— Я вірю в це.

— Віриш і тільки всего.

— Так, я вірю, однак і мій розум каже мені, що світ не може бути без господаря, що кермує всім і заводить лад і що хтось мусив дати початок усьому.

Молодий мужчина на це старцеві:

— То тепер тебе ніяке таке питання не мучить?

— Тепер уже ні! Та перше, хоч я знав правдивого Бога, в нашій старій вірі було багато такого, що непокоїло мій ум.

— Кажеш у старій вірі, або ти тепер пізнав якусь іншу від твоєї, нову віру?

— А вжеж, я тепер християнин. У християнстві найшов я заспокоєння, вияснення всіх питань, що перше не давали мені спокою.

Важко зітхнув молодий мужчина:

— А я так довго вже мучуся цими питаннями й досі не найшов заспокоєння.

— Хочеш, поможу тобі — на це старець.

— Добре — відповів мужчина.

(Дальше буде).

дину віком. І щонайбільші звірята живуть не конечне найдовше.

Кит, про якого ходить байка, що він жити може до 500 літ, живе в дійсності ледви 40 літ. Також і слоні живуть коротше, ніж люди думають. Зі 138 освоєних слонів, які стояли під опікою індійської влади, один тільки пережив 20 літ. Дехто думає, що причиною короткого віку слонів є неволя. Тимчасом згадані слоні мали якнайкращу опіку і жили майже так як на волі. Найстарший відомий слонь дожив 70 р. життя.

Найдовше з усіх звірів живе черепаха. Леґенди кажуть, що вони доходять віком до 700 літ, та вони грубо пересаджують. Бо в дійсності вік найстарших черепах не більший як 200 літ, хоча і це вже дуже поважний вік.

На другому місці що до довговічности йдуть наші коропи. В пригожих умовинах можуть дожити до 150 літ. Лосось і пажор-рекін — це також Матусаїли звіринного світу, бо можуть дожити до 100 літ. Угор буде жити в неволі 60, хоча на волі доходить тільки до 10 років життя. В тому віці він звичайно вандрує на терло і майже ніколи з нього не вертає, бо самичка зїдає його і поклавши ікру гине сама.

Папуга „Кукай Бенні“ що має 117 літ Чим папуга старша тим довший у неї клюв. „Кукай Бенні“ має його на 20 цм.

Учені взагалі дуже ріжняться поглядами на вік звірят.

Пес, що має 8 літ, це вже досить старий звір, а найвищий вік пса — це 35 літ і його осягає небогато з тих наших приятелів. Кіт жиє найбільше 40 літ, курка 30 літ, гуска 57 літ, очевидно — оскільки їй людина не вкоротить віку.

До дуже довголітних звірів належать папуги Найстарша з відомих папуг живе Сідней в Австралії, називається „Кукай Бенні“ і має нівроку 117 літ. До сотого року життя можуть дожити з птиць ще круки і супи.

Найкоротше з усіх звірят живуть комахи. Муха однондівка живе, як це вже зрештою вказує її назва, всього один день. Та є такі насікомі, що живуть всього три години. Коли говорять, що однондівка живе один день, то беруть під увагу її життя в досконалому виді, бо в дійсности однондівка живе гусільницею і куклою 3 роки. По тих трьох роках має вона один день повного життя, вилітає на рійку і гине. По рійці гине зрештою більшість комах, а досліди виказали, що мухи, яких держали осібно, навіть однодівки, які не могли летіти на парування, жили по кілька літ. І признають учені, що святіванський червячок доживає в неволі одинцем 37 літ. Матка пчіл живе також нераз і 35 літ.

Індіянин Ка-Бе-Нег, що має 137 літ, один з найстарших людей світа.

Смерть, що є звичайним явищем вище зорганізованих організмів, не існує зовсім для одноклітинних істот, пр. бактерій. Звірята ті розмножуються через поділ і то так, що клітина звужується в одному місці, розділюється і з одної істоти повстають дві. В той спосіб одноклітиина тварина не гине а відроджується вічно у своїх потомках і живе у них.

ВВАЖАЙТЕ НА ОБМАНЦІВ

До Львова приїхав перед кількома днями зі с. Стирнава горішня лі̇ського повіту селянин Стах Кабала, який хотів дістати документи на виїзд до Франції. Під французьким консулятом приступили до нього якийсь мущина і жінка, сказали що вони урядовці консуляту і винесуть йому папері. Кабала втішився, що так без труду добуде пашпорт, дав їм, як належність за нього, 20 доларів і 10 золотих і — тільки їх бачив.

—о—

ЗБІЖЕВА КАМПАНІЯ В ІТАЛІЇ

В Італії сильно розвивається т. зв. збіжева кампанія, що зветься «баталія дель ґрано» і поширюється до щораз то більших розмірів.

Італійське міністерство рільництва оголосило недавно звіт, в якому сказано, що на побільшення простору посівної площі видано в бюджетнім році 1929/30 1.122 міліонів лір (около 300 міліонів зол.).

З цего видатку, з якого 700 міліонів лір вже покрив уряд, висушувано багна, будовано дороги, мости, наводнювано поля і т. д. При тих роботах найшло працю 90.000 робітників. Ті праці потревають около 12 літ.

Диктатор Італії Мусоліні рішив переіначити країну під кождим оглядом і здається нема жадної перешкоди, яка здержалаб або бодай загамувала його реформаторську енерґію.

«Збіжева Кампанія», це один з найголовніших його кличів.

Ціль збіжевої кампанії це не лиш зменшення ввозу збіжжа зза кордону, але навідворот навіть перехід до вивозу італійського збіжжа за кордон. Диктатор старається про піднесення видайности землі рільника, змеханізування метод управи землі, а головно старається, щоб методи управи землі стали як найбільше сучасні, з використанням усіх найновіших досягнень з обсягу рільництва. Тому то «збіжева кампанія» вимагає багато грошей і праці великої скількости вчених, інжинірів та робітників.

В літі і в осени армія, що складається з 90 тисяч робітників занятих при «збіжевій кампанії» одержує відпустку на час жнив і засівів, але вже в жовтні стає вона під проводом інжинірів знов до роботи .

Мимо волі хочеться порівнати рільну політику Італії і Радянщини. Та яке може бути порівнання, коли в Італії хліба кілько хочеш, а на Радянщині на картку і то не все дістанеш. Мусоліні стягає податки, щоби їх обернути для добра тих що платили. Повисушував багна і деякі озера і дальше осушує, щоби побільшити посівну площу і всіми силами старається допомагати рільництву т. є тій клясі, яка «фабрикує» хліб, цей щоденний і необхідний середник поживи. А Сталін через колєктивізацію доводить рільника до зубожіння, до жебрацької торби, бо забирає хліб з колєктивів, який відтак за півціни продає закордоном, а за вторговані гроші «робить світову революцію», бо платить цілу череду аґітаторів. Ці аґітатори мутять уми робітництва примарою соціялістичного раю на землі. За ті гроші удержує також цілий ряд всяких большевикофільських або таки отверто комуністичних ґазет, які підкопують пошановання Бога і закона, а підготовляють ґрунт під большевизм т. зн. під такий самий стан, який тепер на Радянщині. Ріжниці у висліді рільн. політики тому такі величезні, бо в Італії править голова організованої суспільности, а на Радянщині вожд орди, бо в

Італії вироблене поняття порядку, авторитету і справедливости, одним словом в душах панує ще Бог і закон, а в Большевії майже всевладно запанував сатана й беззаконіє.

МАШИНА ДО СОРТОВАННЯ ЯЄЦЬ

Машина та пересвітлює на мінуту 125—140 яєць, сортує їх, важить і кождий ґатунок стемплює осібним знаком і не зібє ні одного яйця. На вересневих Сх. Торгах у Львові буде така машина пописуватися своєю роботою. Хто бувби в той час у Львові, зможе особисто подивитися.

НЕ БУДЕ УГОРСЬКОЇ ПШЕНИЦІ

В останних часах пішли поголоски немовби з Угорщини привезуть страшенну масу пшениці. Але фахові круги заявляють, що це не правда, бо недавно уряд підвисшив привозове мито на пшеницю і в цей спосіб спинює всякий ввіз пшениці, бо при нинішних ринкових цінах і висоті привозового цла, жадна закордонна пшениця тут не оплатиться.

КІЛЬКО В ЕВРОПІ НЕУЖИТКІВ

Із усієї поверхні землі на неродючу землю припадає в відсотках: в Австрії 11·9, в Голяндії 25·1, в Італії 19·6, в Польщі 10·4, на Угорщині 10·6 у Франції 19·1, в Чехословаччині 6·2, в Швайцарії 25·3, в Югославії 22.46. Із цього бачимо, що з поданих держав найбільше неужитків є в Голяндії та в Швайцарії. Це тому що Голяндія має великі багна й пустарі, а Швайцарія гориста країна, високі гори та пусті скелі. Зате Югославія ще багато має землі, яку можна замінити в урожайну.

ПОСУХА В АМЕРИЦІ

Секретар для справ рільництва заявив, що положення в середних і західних стейтах дуже грізне. По даним метеорольоґічного бюра вигляди на найблизші дні не потішаючі. В деяких окруґах ізза спеки продають воду до пиття, а ціна її доходять до 3 центів за ґальон. На жадання през. Гувера розіслано рільним референтам квестіонарі до виповнення, щоби зібрати відомости що до розмірів шкід і необхідних засобів помочи.

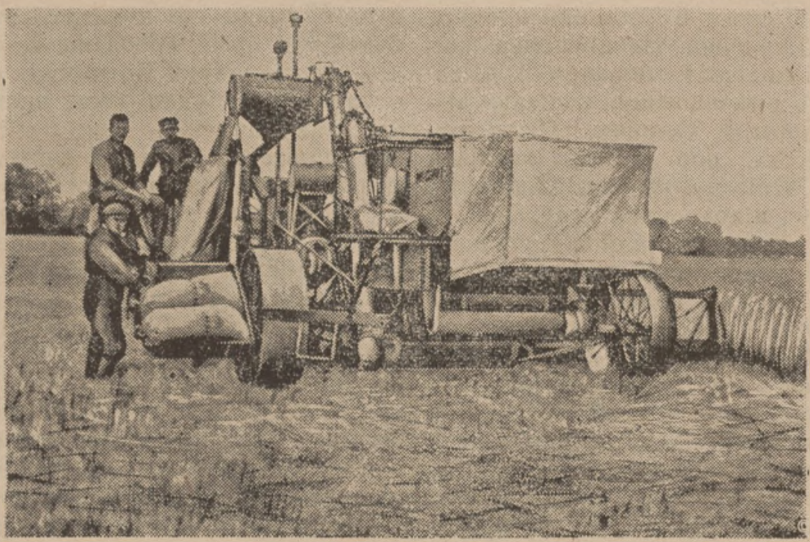
НАЙВИЩИЙ ХМАРОДЕР

В Ню Йорку будують тепер при пятій вулиці будинок, який буде найвисший на цілім світі. Будинок цей буде мати 86 поверхів, а високий буде на 1248 стіп. Цей хмародер має бути викінчений у 1931 році.

ПТИЦІ НИЩАТЬ ГУСЕНИЦІ

В Югославії біля Суботиці появилася велика скількість птиць, що винищили всі гусениці, які були тамечки на деревах і на полях і робили великі шкоди. Знавці кажуть, що це окрема порода птиць, що подорожують за гусеницями й живляться ними.

Машина в службі хлібороба

На заході, особливож в Німеччині та в Аргентині застосовано перший раз в річних жнивах нововинайдену машину, яку порушає трактор. Машина та, як це бачимо на світлині, жне збіжа, молотить, сіє і насипає чисте зерно в міхи, з яких два бачимо на ліво, побіч робітників. Очевидно ті міхи їдуть з машиною здовж поля, поки не заповняться; тоді машина лишає їх завязаними на стерні. Що значить культура!.

—о—

Про управу шпінаку

Цю ярину конечно садити в сільським городци лише як післяплід, коли головну городину вже зібрано, а шкода щоби грядки стояли пусто. Найлучше садити шпінак зимовий, на прим. анґлійській зим. шпінак квасковий (Rumex patientia). Він витримує знаменито наші зими і дає першу весняну ярину — свої листки, котрі в так холодній весні як сьогорічна, були до ужитку вже від половини квітня. Покуп має цей шпінак в більших містах дуже добрий. За листя уставлене просто і не дуже набите в пачці 25 цм. широкій, а 30 цм. довгій, плачено з кінцем квітня 50 с.—1 зол.: а невеличка грядка, довга на 50 кроків, а широка на метер, в котрій був цей шпінак засаджений в 3 ряди, змогла видати до кінця квітня таких пачок 6, а за дальші 3 тижні видасть їх ще бодай три рази стільки, хоч ціна правдоподібно спаде. Надто пожиткувався цей шпінак висіяний з кінцем серпня, ще і в минувшій осени, будь продажею, будь ужитком домашним. Тому, що шпінак цей слідував по вчасних картофлях, а цього року піде на його місце калярепа, або капуста, то слідує, що дохід з нього був наче найдений, бо інакше земля, яку він забирає, стоялаби дармо. Насіння шпінаку є дуже дешеве, і тому не оплатиться грядку ту оставляти з ним на насіння.

Шпінак з Viroflay

Щоби з зимового шпінаку мати вчасну на весні користь, треба його висівати вчасно ще в серпні. Насіння сіється густо одно при другім в рядки, віддалені від себе на 20 цм. Коли посіється насіння в серпні або вересні, можна його ужиткувати ще в пізній осени і на початку зими, а потому на весну аж до травня. Як шпінак підросте треба його старанно обсапати і ополоти.

Тоді скріпиться він в корінню, і пускає богато листя, скоро лиш розмерзне земля. Скоро земля обісхне на весну, треба його ще раз обсапати старанно, а тоді швидко росте. Щоби листя скоро наростало, треба грядки обильно підливати і то що найменше два рази в тиждень. Від достаточного підливання, особливо в посушнім веснянім часі, залежить в великій мірі і скорий його ріст, і по змозі вчасне зужиткування. Після шпінаку на грядці можна садити всяку капусту, картофлі, фасолю, горох і пр. Шпінакове листя ужиткується так само як капуста волоська або ярмуш, або як лобода, котру не одна бідна господиня мусить ужиткувати на весні на переднівку. Сорти шпінаку: De Gondry, великий і новозелядський дуже смачний.

М. Б.

—о—

Шевченківський концерт в Хотимирі

Дня 3 серпня с.р. відбувся заходом Співацького Гуртка в Хотимирі концерт в честь Т. Шевченка. На дбайливо прибраній сцені пишався портрет Т. Шевченка — гарно вимальований місцевим малярем аматором Ф. Сенівим. Після відчиту Ник. Кота, про життя і значіння Шевченка відспівав муж. хор „Заповіт“, який відразу підбадьорив слухачів та вказав, що хор вповні відповів свойому завданню. Дальші хорові точки: „Думи мої“, „Огні горять“, сольоспів: „Розжалобилась душа“, „Гамалія“; „Сонце заходить“, „Ой три шляхи“ — вводили слухачів в подив. Не хотілось вірити, що це співає хор селян, — який сміло мігби заспівати і в місті. Та ці селяне біля 3 місяці пильно вчилися вечерами і докладали повної уваги, щоб солідно приготовитись до концерту. Нічого не бракувало і 5-ьом декляматорам, вони з чуттям віддали зміст виголошуваних поем. Та довго — довго приходилось ждати на дозвіл влади — на концерт. Тому він відбувся так пізно. Треба ще піднести і те, що всі громадяни Хотимира ревно помагають при будові своєї величавої церкви, яку будують вже 6 літ. Проект інж. архітекта Льва Левинського. Ізза браку гроша і жнив перервано будову, а громадяни за той час дали концерт в честь 25 ювілею свойого Владики — Ексцеленції Кир. Григорія, дві театральні вистави, а дохід жертвували на будову церкви. Тепер власними силами дали і цей концерт. Найотже це скромне признання вакацийних, — посторонних гостей буде для невтомимого дірігента Василя Буртника і його помічників Н. Кота і Федора Пони — для всіх співаків, декляматорів і громадян заохотою і товчком до праці над собою і над ублагородненням парохії.

Гість.

Вже варять на піску

В кількох західно-европейських державах опатентовано недавно малу кухоньку до варення і печення, у якій побіч електричної струї, як жерела тепла, головний складник є пісок. Улядження її не дуже так просте, як захвалює винахідник. Спеціяльний електричний прилад гріває пісок. Через розпалений пісок проганяє сильний вентилятор струю воздуха, який по огріттю спрямовує відтак через котел, кухонні пальники і піч до печення у пісок. Ціла воздушна інсталяція герматично замкнена. Винахідник запевнює, що йому вдалося осягнути значну ощадність, тому, що по якімсь часі можна електричний прилад замкнути а користати лиш з горячого піску. Це має значіння лиш там, де ціна елєтричної струї залежна від часу зужиття.

—о—

ЗАЖУРИВСЯ МОШКО ТРОШКА

Превелике згодували
Дерево в теплярни,
С. С. С. Р. назву дали,
Бо щось незугарне.
Не дивниця! Росло штучно,
Не було природне —
Хоч чванилися тим бучно,
Казали, що модне.
Бо червоне листя в нього,
Мов скупане в крови,
Хто погляне, бачить з цього:
Воно не здорове
Один конар зеленів:
„А це що за диво!“
Крикнув Ванька і аж пріє
На дерево живо.
На конар сів і пилою
Тне його що сили,
Впаде гілля й Ванька з нього
Бебех не в цій хвили.
Глядить Мошко із долини
„Ванька мій слухняний“!
Та зле як з гілею згине
І більше не встане!
Зажурився Мошко трошка
Весь гиндель пропади —
Кричить, та не чує Мошка
Ванька з діла радий!
Ріже, ріже, ще конар той
Жилавий держиться —
Що за диво, тільки гарту,
Мов кована криця!.

Та не знає цього,
Клене дико лютий Ванька

Що як відітне гіляку,
Не стане і його.

Тото Долото.

АРЕШТУВАННЯ ГРЕКО-КАТ. СВЯЩЕНИКА

Із Золочівщини пишуть нам: В селі Сновичі п. Золочів місцеві москвофіли хотіли поставити памятник в честь талергофських поляглих і в тій цили просили місцевого гр. кат. священика о. Муровича, щоби памятник посвятив. Колиж о. Мурович застеріг собі, що зробить се під услівем, що свято те не буде мати прикмет ворожих супроти кат. Церкви й укр. народу — тоді москофіли звернулися до лат. священика з Рикова. Через те прийшло до непорозуміння, а Українці не позволили поставити памятника, а потім арештовано о. Муровича, пароха с. Сновичі, який уже другий тиждень сидить в золочівській слідчій тюрмі.

АРЕШТОВАННЯ ЗА СТШЕЛЬЦА

Польські часописи доносять, що кільканацять парубків з Волі Мазовецької коло Микулинець в тернопільськім повіті напали недавно на польських стшельцув з Прошової, що вертали домів з якоїсь паради в Микулинцях і дещо їх потурбували, але зовсім не тяжко. За цей парубоцький вибрик арештовано 10 парубків і відставлено до вязниці, а кромі цього закрито читальню Просвіти, бо дехто з арештованих був членом цеї читальні. Між арештованими є також ученик пятої кляси гімназійної Данило Муранко і з цьго приводу польські часописи накидаються і на Просвіту і на українські гімназії з очевидним бажанням, щоби власти їх позакривали, о що зрештою нині не так тяжко.

ЯК СУБОТНИКИ НАВЕРТАЮТЬ ЖІНОК

Бив жінку, щоб її навернути

В Ходачкові Малім в повіті Тернопіль є ще кількох суботників, що самі звуть себе євангелистами. Є це секта занесена з Америки, а має головно своїх поклоників в сусіднім селі Константинівка. Один з цеї секти Павло Андрейчук, стельмах, давніший латинник замешкалий в Ходачкові Малім пристав також до суботників і старався приєднати до цеї секти і свою жінку, рівнож латинничку. До нової віри жінка не хотіла пристати і з тої причини Андрейчук її часто тяжко побивав, кажучи, що буде її бити доти, доки не пристане на його віру. Про це довідалася поліція і справу віддала до окружного суду в Тернополі. В суді рідна жінка присягала на чоловіка, що безнастанними погрозами і побоями хотів її навернути до суботників і за це новий ревний апостол американської секти дістав чотири тижні тяжкої вязниці з завішенням кари на три роки.

НОВИЙ ЗЕМЛЕТРУС В ІТАЛІЇ

З Понтези доносять, що на днях відчули землетрус у місцевостях Мельфі і Ріонеро. Населення, що не забуло ще останньої катастрофи землетрусу, охопила паніка. В м. Ріонеро ушкоджений лише ратуш. (АТЕ).

† Посмертна згадка

Як це вже відомо з попереднього числа „Правди“, помер у Глинянах-Заставю о. Павло Бачинський почесний крилошанин, вислужений декан, довголітній парох, член всіх українських товариств, фундатор Захоронки в Глинянах і стипендий при „Просвіті“ і „Рідній Школі“, великий патріот і дуже добрий та ревний священик.

Величаві похорони відбулися дня 7. с. м. в Глинянах при участи доокoличного духовенства на чолі з Впр. о. мітратом Базюком та непроглядних мас народу, при численній також участи Поляків і Жидів, які покійника дуже шанували.

Нехай Рідна Земля буде йому пером, а діла його нехай стануть взором для грядущих поколінь.

о. Роман Ганас.

НОВІ КНИЖКИ

Іван Герасимович: **Як боротися з алькоголем і коршмами?** Видання Українського Протиалькогольного Т-ва „Відродження“. Львів, 1930. Стор. 80. 8⁰.

Це дуже потрібна й дуже поживочна книжка. Подані в ній поради, як старатися, щоб із наших сіл і міст усунути коршми й загалом алькогольні напитки. Тут є зразки подань, жалоб, повідомлень, протоколів, оповісток, протестів, спротивів і т. п. в справі протиалькогольного плебісциту. Є тут також всі протиалькогольні закони й міністерські розпоряди та найважніші рішення адміністраційного трибуналу. Потреба такого підручника відчувалася вже здавна. З цеї книжки знати будуть уже наші села й міста, що й як робити, щоб усунути коршми з своїх місцевостей. Повинна бути ця книжка в кожній бібліотеці читальні „Просвіти“ й кожній іншій бібліотеці та в руках кожного, хто цікавиться протиалькогольним питанням. Замовляти в „Українськім Протиалькогольнім Товаристві Відродження“ Львів, вул. Ґродзіцких ч. 4.

ЧИ ЗНАЛИ, ВИ ЩО..

Поверхня земської кулі має приблизно 510 міліонів квадратних кільометрів. та з цього 368 міліонів кв. кіл. це вода (моря, озера), а сухої землі (суходолу, цілеччини) є всего 142 міліонів квадратних кільометрів.

Людей жиє на землі 1 міліярд 800 міліонів (1.800,000.000).

Люди вилетіли в гору мірничими бальонами найвище на 18500 метрів, себто на 18 і пів кільометра.

Найбільш поширена в світі мова це англійська (говорить нью 180 міліонів людей). По англійській мові йде російська, а по них еспанська, німецька, французька, арабська.

До світової війни виїздило річно до Зєдинених Держав Півн. Америки 1 міліон емігрантів, а від 1820 р. переселилося туди 30 міліонів Европейців.

ЖІНКА, ЩО ПОСТІЙНО РОСТЕ

До шпиталя в Букарешті зголосилася недавно 28 літня жінка, що вже тепер висока на 2 м, і заявила, що вона постійно росте. Просила отже лікарів, щоби її записали якийсь лік проти дальшого росту. Їй задержали в шпиталі для обсервації.

ПОДІЛ МАЙНА ГАБСБУРҐІВ

У вересні в Льозанні буде скликаний розємний суд для поділу спадщини Габсбургів між членів цеї родини і уряди держав. Мадярщина домагається видати їй мадярську корону Марії Тереси і золото з т. зв. скарбу Аттилі та мадярський архів у Відні.

ЖАБА, ЩО ВАЖИТЬ 5 КҐ.

Музей історії природи Фільда в Шікагу може похвалитися найбільшою на світі жабою. Вона важить поверх 10 англійських фунтів, себто около 5 кг. Ця жаба належить до гатунку, що зветься „Голіят“, а зловили її в минулому році в полудневім Камеруні в Африці.

АВТОМОБІЛЬ-АЕРОПЛЯН

Уся наша сучасна комунікаційна техніка змагає до того, щоби винайти такий середник подорожування, який швидко ворушивсяб і на суші і на морі і в воздусі. Мрію такого „воза“ здійснив почасти молодий англійський інжинір Кеннет з Бурнемавту в Англії. Він збудував малий самохід, у якому є заховані штучно крила і пропелєр. За потисненням відповідних підойм крила ці і пропелєр вискакують з боків самоходу і самохід взноситься у воздух. Кеннет пописувався недавно своїм винаходом на вулицях Лондону та викликав загальне зацікавлення своєю машиною, що їхала вулицею, враз зробилася птахом і щезла під хмарами.

ЗНОВ СПЕКА В НЮ ИОРКУ

В останних тижнях знов запанувала в Ню Иорку страшна спека. В тіні було пересічно 35⁰Ц, а на асфальтових площах доходила температура до 58⁰Ц. В наслідок спеки, рухомі мости на ріці Гарлем між двома дільницями так розігрілися, що розширили свій обєм і по зведенню не можна їх було замкнути. Через те здержано на деякий час рух.

МОНОПОЛЬ НА ЧАИ?

В Варшаві ходять чутки, що уряд задумує завести монополь на чай. Цей монополь мавби відтак піти в руки Голяндців, а зате Польща одержалаб від голяндських банків грошеву позичку. Чи це правда—не знати.

ДЛЯ ДОСЛІДІВ НАД РАКОМ

Американський міліярдер Рокефелєр подарував німецькому „Товариству ім. цісаря Вільгельма“ 2 міл. 700 тисяч нім. марок на заложення спеціяльної лябораторії для професор. Вапбурга і Ляуе' що працюють над новими методами лічення недуги рака.

Політичний словар

exequatur (лат. сл., читай: ексекватур) признання діяльности заграничного посла, чи конзуля.

екзекутор виконавець.

екзекутива, виконання влади.

екзеквувати, стягати довжні податки й т. п.

ЦЕРКОВНИЙ КАЛЄНДАР

17 (4) Неділя. Сім отроків в Єфесі мучен. Гл. 1. Євг. 10. Богослуження як подано в ч. 28 з 20.VII. 18 (5). Понеділок. Предпр. Преображ. Св. муч. Євсиґнія. **19 (6) Второк. Преображення Господне.** *)

УСТАВ: Веч. вел. Блаж. муж. Гди возвах стхр. празн. 8. Сл. I н. празн. Вход Прокім, дня. Чтенія празн. 3. Литія і Стхвні празн. На благослов. хлібів тропар празн. 3. р. Отпуст великий, Утреня. Бог Гдь троп. празн. 2 р. Сл. I н. праз 1 р. Катисми ряд. Сідалні празн. Полиєлей і Величаніє празн. Сідален пополиєлейний празника Степенна 4. гл 1. антиф. Прокім. Єванг. і сгхра празн. Канони празн. Катав рядова по кождій пісні. По 3. п. Сідал. празн. По 6. п. Конд. ікос празн. На 8. п. Припів – По 9. п. Світил празн Хвалите стхри празн. 4. Сл I н. празн. Славосл. вел. троп празн Отп. вел. На часах троп. і конд. празн. Сл. Божа. Антиф. празн. троп. Сл. I нині конд. празн. за Трисвят.

По Службі Божій благословення овочів як у Требнику.

20 (7) Середа. Попразн. Преображ. Предмч. Дометія. 21 (8) Четвер. Св.Еміліяна ісповс. Попразн. Преобр 22 (9) Пятниця. Св. Ап. Матія. Полиелей. 23 (10) Субота. Попразн. Преображ. Св. мучен. Лаврентія.

*) **Преображення Г. Н. І. Х.** Хоч Ісус Христос, жиючи як Богочоловік на цій землі, ніколи не бажав людської слави, але хотів своїм ученикам, а через них і нам, дати новий доказ свого Божества. Взявши з собою лиш трьох своїх учеників, іменно Петра, Якова і Иоана, вийшов з ними на високу гору, котра називається Тавор, щоб там помолитися. І підчас тої молитви Спаситель преобразився: лице Иого сіяло як сонце, а одіж стала біла як сніг. По обох Иого боках появилися пророки Мойсей та Ілія й розмовляли з Ним про смерть, що нею Христос мав спасти всіх людей. Перенятий тим чудесним явленням Петро сказав до Ісуса: „Господи, добре нам тут бути. Коли хочеш, поставлю тут три шатра: Тобі одно, Мойсеєві одно й Ілії одно“. Коли це говорив, окрив їх ясний облак і з нього дався чути голос: „Сей є син мій улюблений, в котрім я уподобав собі: Иого слухайте!“ Коли ученики упали при тім на коліна, Ісус приступив до них та успокоївши, казав встати. А як встали, явлення вже не було і перед ними стояв лиш сам Спаситель.

Як живо лишилася в памяті Петра та подія, свідчить те, що в яких 30 літ пізніше св. Петро в своїм посланию пише: „Ми виділи на власні очі Иого величність. Бо Він приняв від Отця честь і славу, коли від повного блеску слави прийшов до Нього такий голос: Сей є син мій улюблений, в котрім я собі уподобав“. (2. Петр. I. 16—18).

ІСТОРИЧНИЙ КАЛЄНДАР

День 16 серпня богатий у спомини з нашого минулого.

В цей день:

В 1648 р. був бій гетьмана Богдана Хмельницького з Польщею над р. Пилявою. По переможних битвах під Жовтими Водами й Корсунем сливе вся Україна була в руках гетьмана Хмельницького, а в Галичині були повстання. Під осінь Поляки зібрали 80 тисяч війська й пішли на Україну. Гетьман Хмельницький рушив напроти Поляків і прийшло до зустрічі над р. Пилявою. Козаки, як звичайно, викликали Поляків на герці. В цих герцях перед вів козацький полковник Ганджа. Роздратовані ним Поляки кинулися на козацький табор. Тоді Хмельницький ударив на них і відтяв їм відворот у табор. Козаки вибили їх всіх. Серед цих Поляків, що остали в таборі, зробився переполох і вони враз зі вождами втекли з табору, оставивши все майно на добичу козакам. А гетьман Хмельницький рушив дальше на захід.

В цей самий день рік опісля в **1649 р. звів гетьман Хмельницький бій під Зборовом.** В такому грізному для Польщі положенні помер король Володислав. Хмельницький через своїх послів заявив, що як виберуть його брата Івана Казимира королем, то він піде на угоду. Поляки так і вибрали королем Івана Казимира. Тоді Хмельницький перервав похід на Варшаву й вернувся в Київ. Та новий король, хоч поробив ріжні обіцянки гетьманови Хмельницькому, не додержав нічого. Ще й став збирати військо на козаків. Та Хмельцицький мав певні вісти про всю роботу й усі рухи Поляків, і половину цього війська обложив у Збаражі, а проти другої, якій проводив сам король, вирушив сам і наскочивши враз із Татарами на Поляків, розбив їх. Сам король був у небезпеці, та Хмельницький, щоб король не попався в полон, припинив битву. Тут замирив гетьман Хмельницький із Польщею й здобув великі уступки, хоч не всі землі заселені нашим народом мали належати під гетьманську управу.

В цей самий день в **1657 р. вибрано гетьманом Юрка Хмельницького,** Богданового сина. Юрко не дорівнював батькові ні в чому. Та вибрали його гетьманом ще за життя Богдана, щоб догодити йому та так показати вдячність.

17.VIII. 1648. Чорна Рада гетьмана Богдана Хмельницького. По нещасливій для Богдана Хмельницького битві під Берестечком, став нарід бунтуватися проти гетьмана сходився на так зв. „чорні ради“ й там скидав Хмельницького з гетьманства. Воно так звичайно буває, поки кому щастить, то всі за ним, а як щось не поведеться, то всі на нього. Та Хмельницький не стратив духа. На одній такій „чорній раді“ появився сам і промовив у своїй обороні так палко, що ввесь зібраний нарід перетягнув на свій бік. Тепер до гетьмана стали збиратися нові полки, а старі наповнялися новими добровольцями. Хмельницький приготовлявся до нової війни.

20.VIII 1843 помер український письменник Григорій Квітка-Основяненко. Григорій Квітка був сином дідича з села Основи на Україні й тому підписував ся також Основяненко. Рід його походив з давнього козацького роду. Малим хлопцем був малий Грицько осліп, та пішов із мамою на прощу й там по молитві прозрів. Квітка перший із українських письменників писав оповідання й повісти українською мовою. Найславніша з них повість: „Маруся“. Мабуть нема вже в нас нікого, хто не читавби цеї повісти. І інші оповідання його гарні. Писав також драми й комедії, а його комедії „Сватання на Гончарівці“ й „Шельменко Денщик“ грають у нас ще й доси.

АСТРОНОМІЧНИЙ КАЛЄНДАР

17. VIII.	схід сонця	4·20,	захід	6·36
18. VIII.	„	4·21,	„	6·34
19. VIII.	„	4·23,	„	6·32
20. VIII.	„	4·24,	„	6·30
21. VIII.	„	4·26,	„	6·29
22. VIII.	„	4·27,	„	6·28
23. VIII.	„	4·28,	„	6·26

Дня 17.VIII о год. 10·30 рано остання чверть місяця.

Народній календар: Св. Спаса — празник дожинків. У церкві освячують зілля, пільні плоди й овочі. Нар. приповідки: Прийшов Спас, держи кожух про запас. Як прийде Спас, комарам урветься бас, а як прийде Пречиста — забере їх нечиста.

БІРЖА

Доляр ам. 8·89 зол.

ЗБІЖЖА (за 100 кг. льоко стація надан.). Пшениця дв. 36·00—37·00, пшениця с. 37-. — 39-. жито д. 18·75—19·25 жито сел. 17·75—18·25, ячмінь на мливо 16·50—17, ячмінь пашний 16·75—17·25 овес гал. 19·00—20·00, кукуруза 22·25—23·25, бараболя промисл. 0·00—0·, фасоля біла 00—00, фасоля колір. 00—00, фасоля краса 40—45, горох ¹/, Вікторія 24·75—26·75, горох пільн. 26·00—27·00, бобик 19·50,—25·00 вика чорна 00·00—00.00, вика сіра 00·—00·, гречка 29·50—30·75 любинь 00·—00·, конюшина червона 000—000, просо 00·—00·, сіно прас. 8·00—9·00, солома прас. 4·50—5.

На збіжевім ринку почалася в останніх днях сильна подаж нового збіжжа, що вплинула на деяку знижку цін з огляду на те, що купці заховувалися дуже осторожно, бо ждуть на усталення цін. Треба одначе зазначити, що усталення цін в майбутньому наступить під впливом кількох обставин, а саме: сильно вплине стан запасу збіжжа, рух цін на міжнародніх ринках і вкінці порозуміння у збіжевій царині з Німеччиною. Опріч того велику вагу приписують збіжевій конференції, яка незабаром відбудеться між кількома рільничими державами.

НАБІЛ. Маслосоюз платив 12. VIII. за масло експортове солене пріма 4·50, за масло несолене бльокове 4·40 за кільог. за літру молока 0·25, за літру сметани 1·30, за копу яєць 6·20 зол.

На ринку набілу положення слабше, бо консумція (споживття) зменшилася, а зросла подаж. Урядові круги задумують перевести частинну стандаризацію масла, яка унормувалаб однакове опакування і однакові знаки.

Ціни яєць підскочили і дальше ростуть, бо довіз значно зменшився.

КОНОПЛІ: (Ціна установлеца львівською Торг.-промисл, Палатою дня 30.VI за за 100 кг. льоко вагон Львів). Прядиво: I сорт чесане 23—25 зол., II с. 17-20, сире I с. 16—18, II с. 13—15. конопляне клочча: I с. 14—16, II с. 8—13.

На краєвім ринку положення спокійне, довіз вистарчає. На світових ринках особливо в Льондоні ціна кольоніяльних конопель сильна.

ХУДОБА: За 1 кг. живої ваги вола плачено 1·00—1·20 зол.; бугая 1·15—1·25, корови 1·10—1·20, теляти 0.70—1·30

СВИНІ: Експортова різня Рукера на Знесінню коло Львова платить за товсті (солонинові) свині 1·50—1· 65 зол. за кг. жив. ваги. За свині на бекон (мясні на забій і вивіз за кордон 70 до 100 кг ваги) по 1·50 — 1·60 зол.

ШКІРИ: За велику кінську шкіру платиться 25.50 зол, за малу 12·90 зол за кг. худобячої шкіри легкої і тяжкої 1·95 зол теляча шкіра в різні 4·— зол. на селі 3 зол.

З друкарні Щасного Беднарського в аренді „Кооперативи Промислу Графічного“ у Львові. Ринок 9. — Телеф. 76-14.

Відповідальний редактор Антін Лотоцький Видає Інститут Нел. Зач. П. Д